

Měsíční téma školení BOZP – únor 2024

HESLO: „Základní pravidlo na dopravní cestě je: vidět a být viděn“

V důlním prostředí jsou téměř všechna důlní díla dopravními cestami.

Pro řidiče lokomotiv a pro zaměstnance pracující na dopravní cestě platí přísná pravidla, která jsou obdobou pravidel používaných na povrchu.

Poučení z úrazů:

Informace o úraze z měsíce září 2023

Na pracoviště byl dopraven a odstaven elektrohydraulický manipulátor ŠA-MAN včetně zvedacího zařízení a brzdného vozíku. V následující směně provozní elektrikář provedl zapojení manipulátoru do stykače NRS. Po zapojení a odzkoušení odcházel zaměstnanec po důlním díle a byl do hlavy zasažen tímto manipulátorem.

Ilustrační foto

Co bylo porušeno:

Vyhláška ČBÚ č. 22/1989Sb.:

- § 226 odst. 1 – povinnosti obsluhy, přezkontrolovat jeho stav podle provozní dokumentace. Zařízení může uvést do chodu jen při správné funkci ochranných a bezpečnostních zařízení.
- § 226 Odst.3 – povinnosti obsluhy, obsluha je povinna zajistit odstranění zjištěných závad na zařízení. Zjistí-li závadu nebo poškození, které by mohlo ohrozit bezpečnost práce nebo provozu, nesmí zařízení uvést do chodu.
- § 6 odst. 2, vyhl. 22/89 Sb. – při používání strojů, zařízení, přístrojů, pomůcek a materiálů musí být dodrženy pokyny nebo technické podmínky výrobce, návody a podmínky stanovené při jejich schválení nebo povolení.
- návod k použití, bod 7.2. – Prohlídky a údržba manipulátoru se bude provádět jen je-li manipulátor v klidu a zajištěný proti nežádoucímu uvedení do pohybu pomocí přenosné zarážky. Manipulátor musí být zajištěn proti nežádoucímu uvedení do pohybu pomocí přenosné zarážky umístěné na horizontální trati ZD z obou stran a na úklonné trati ZD pod manipulátorem, popřípadě soupravou manipulátoru, ve směru úklonu.

Bezpečnostní a provozní pokyny pro dopravu s manipulátorem ŠA-MAN-01

1. Prostor pro dopravu s manipulátorem ŠA-MAN-01 musí být vymezen přenosnými zarážkami ZD vymežujícím manipulační prostor pracoviště.
2. Před započítím dopravy s manipulátorem ŠA-MAN-01 musí obsluha zkontrolovat manipulační prostor pracoviště včetně tratě ZD a jejího vybavení vymezený přenosnými zarážkami ZD.
3. Před každým započítím jízdy musí obsluha manipulátoru dát výstražné znamení houkačkou.
4. Zarážky vymežující dopravní prostor manipulátoru se umístí tak, aby při njetí manipulátoru do zarážky nebyl přívodní kabel ještě zcela napnut, čímž je chráněno zaústění kabelu ve vývodce manipulátoru, respektive stykači proti vytržení.
5. Během provozu manipulátoru respektive manipulátoru se soupravou obsluha zajistí, aby nikdo nevstoupil do ohroženého prostoru:
 - a) před manipulátorem nebo soupravou manipulátoru ve směru jízdy.
 - b) vedle manipulátoru nebo přepravované soupravy manipulátoru.
 - c) při manipulaci na úklonné trati ZD a také pod manipulátorem nebo soupravou manipulátoru, a to po celé délce úklonné trati.
6. Při provozu soupravy manipulátoru se obsluha ani ostatní pracovníci, popřípadě jiné osoby (dále jen „osoby“) nebudou zdržovat na ohroženém místě, v manipulačním prostoru. Za ohrožené místo na pracovišti manipulátoru se považuje jeho okolí, ve kterém mohou být zasažené osoby, pracovně podmíněnými pohyby soupravy manipulátoru nebo padajícím přepravovaným materiálem.
7. Obsluha musí práci se soupravou manipulátoru přerušit a provoz manipulátoru zastavit jestliže osoby, navzdory výstražným signálům, místo ohrožené jeho provozem neopouští!
8. Obsluha smí se soupravou manipulátoru na pracovišti pracovat pouze tehdy, pokud se v místě ohroženém jeho provozem, nezdržují žádné osoby.
9. Při manipulaci obsluha, kráčí vedle manipulátoru a drží jeho panel pojezdu oběma rukama, aby zajistila bezpečnost manipulace se soupravou.
10. Obsluha při ovládání manipulátoru bude panel pojezdu držet oběma rukama a nesmí si ho z důvodu zajištění bezpečnosti práce a provozu, připevnit pevně k tělu.
11. Obsluha bude při manipulaci se soupravou manipulátoru zachovávat bezpečný odstup od přepravovaného materiálu.
12. Přizpůsobit rychlost jízdy stavu dopravní cesty s tratí ZD, rozjíždět se a zastavovat pozvolna a plynule, aby nedošlo k nadměrnému rozhoupání břemene popřípadě tratě ZD.
13. V případě jakékoliv nebezpečí při manipulaci se soupravou manipulátoru, upustí obsluha z rukou panel pojezdu a tím dojde k samočinnému zastavení manipulátoru a jeho zabrzdění.
14. Před vjezdem závěsné lokomotivy, respektive soupravy závěsné lokomotivy do místa určeného dopravním řádem pro vykládku, nakládku nebo překládku materiálu, které je současně v manipulačním prostoru manipulátoru, bude manipulátor stát u zarážky, popř. koncového dorazu tratě ZD, umístěného na opačném konci tohoto manipulačního prostoru (např. co nejbližší čelby), jeho elektromotor bude vypnut a manipulátor zajištěn proti nežádoucímu uvedení do chodu. V případě úklonné tratě ZD zajistit manipulátor proti nekontrolovanému pohybu přenosnou zarážkou umístěnou pod manipulátorem respektive manipulátorem se soupravou ve směru úklonu, pokud není zajištění provedeno pomocí koncového dorazu tratě ZD.
15. Obsluha soupravy manipulátoru bude prováděna z místa dobré viditelnosti na manipulaci s materiálem, popřípadě na místo jeho přemístění a ze kterého může manipulátor vypnout, přitom musí dodržet bod č. 6.
16. Obsluha bude ovládat soupravu manipulátoru ze strany, na které se nachází tlačítkový nevýbušný ovladač (pokud tomu podmínky nebrání) a během jízdy nesmí křížit její dráhu. Při jejím ovládání bude panel pojezdu držet oběma rukama.

Zakázané činnosti:

1. Vlečení a smýkání přívodního kabelu po počvě.
2. Používat manipulátor k jiným činnostem než je určen.
3. Provozovat manipulátor na trati ZD bez instalace zarážek vymežujících manipulační prostor manipulátoru.
4. Uvádět do provozu a provozovat manipulátor na tratích ZD s úklonem větším jak 30°.
5. Provozovat manipulátor na trati ZD, která není zprovozněna pro dopravu hmot.

6. Se soupravou manipulátoru nesmí pracovat pracovníci, popřípadě jiné osoby, které nebyli k tomu, v potřebném rozsahu prokazatelně teoreticky zaškoleni a prakticky procvičeni výrobcem, nebo pracovníkem pověřeným výrobcem a mají k této činnosti potřebnou odbornou způsobilost a kvalifikaci, a byli obeznámeni s příslušnými odbornými pojmy a pracovními postupy na pracovišti. Pracovníci, popřípadě jiné osoby musí být způsobilé k samostatnému výkonu práce.

Informace o závažném pracovním úraze z února 2018

Dne 26. 2. 2018 v 19:15 hodin došlo na lokalitě Jih ČSM k závažnému pracovnímu úraze na překopu č. 5101.

Při dopravě osob po ZD 24 v soupravě kabin TDS pro přepravu osob byl postižený zaměstnanec zachycen potrubím naloženým v klanici na překopu č. 5101. Přivolaný lékař HBZS označil úraz jako závažný.

Opatření po mimořádných událostech na ZD 24 při dopravě osob

K eliminaci rizika úraze a k zvýšení bezpečnosti při dopravě osob na ZD 24 se stanovují tato opatření:

1. Zajistit jednoznačné písemné určení řidiče na každou směnu.
2. **Zaměstnanci musí mít po celou dobu pobytu v dole i v době přepravy osob nasazené ochranné přilby na hlavě.**
3. Nastupování a vystupování během přepravy osob z jedoucí soupravy pro dopravu osob je zakázáno. Vystupování je povoleno na nástupištích po zastavení soupravy a vydání zvukového znamení řidičem lokomotivy LZH.
4. Zajistit systém kontroly kvalifikace a plnění povinností řidičů LZH (absolvování školení řidiče, obsluhy zdvihacích zařízení) – formou vydávání řidičských průkazů, vč. dodavatelů. Tyto průkazy budou muset mít řidiči stále u sebe, pro případnou kontrolu i v dole.
5. Dohlížitel – musí být určený THZ nebo předák, který musí provést kontrolu bezpečnosti při nastupování a vystupování (kontroluje BP a úplnost mužstva). Jeho funkce nesmí být kumulována s průvodčím a musí dát pokyn k možnému zahájení dopravy průvodčímu.
6. Dohlížitel je povinen nahlásit před zahájením každé dopravy z nástupiště na dispečink logistiky (na telefon se záznamem) jména a č. známek průvodčího, řidiče LZH a své.
7. Dohlížitel je povinen po provedení kontroly při nastupování usednout vždy na první sedadlo čelní kabiny soupravy ve směru tlačení a musí mít možnost blokování brzdného vozíku a dávání návěstí řidiči lokomotivy. Toto místo během dopravy nesmí opustit.
8. Dohlížitel je povinen sledovat při tlačení soupravy dopravní trasu před soupravou a v případě hrozícího nebezpečí toto signalizovat řidiči případně soupravu zastavit.
9. Průvodčího při dopravě osob na ZD 24 – může vykonávat zaměstnanec s kvalifikací řidiče LZH nebo zaměstnanec s min. kvalifikací 5. TS.
10. Průvodčí – po pokynu dohlázele, zodpovídá s řidičem a dohlázelem za bezpečnost při dopravě. Po provedení kontroly dopravované soupravy, zaměřené na zajištění bezpečnosti soupravy a dopravovaných zaměstnanců, musí dát návěstí pro zahájení dopravy – jednoznačně,

nezaměnitelně: světlem - pokud na sebe průvodčí s řidičem vidí, píšťalkou - pokud na sebe průvodčí s řidičem nevidí. Do soupravy usedá jako poslední:

- při tlačení do čelní kabiny
- při tahu soupravy LZH do druhé kabiny závěsné lokomotivy.

Prováděná činnost průvodčího: kontroluje, pozoruje průběh dopravy, obsluhuje otevírání a zavírání větrných objektů, ovládá výhybky.

- příplatek za dozor při dopravě mužstva na ZD dle platné Kolektivní smlouvy – přísluší: řidiči, dohlížiteli a průvodčímu.

11. Je zakázáno, obsluhovat otevírání větrných objektů, ovládat výhybky a dávat návěští řidiči při dopravě osob jinou osobou než průvodčím, kromě případů nebezpečí z prodlení.
12. Dohlížitel musí být označen na rukávě červenou páskou, pokud není označen jako THZ na přilbě. Průvodčí musí být označen reflexní vestou.
13. Zajistit evidenci kabin jednotlivých souprav – označit evidenčními štítky dle typů. Za provádění evidence odpovídá vedoucí úseku provozující dopravu.
14. Na dopravních cestách s lokomotivní dopravou osob se nesmí dlouhodobě skladovat potrubí na dopravních prostředcích na koleji. V případě jízdy soupravy kolem odstaveného potrubí na dopravních cestách s lokomotivní dopravou osob musí řidič a průvodčí dbát zvýšené opatrnosti. Řidič musí snížit rychlost soupravy na rychlost chůze, aby v případě nebezpečí mohl lokomotivu včas zastavit. Při projíždění soupravy jsou řidič a průvodčí povinni sledovat odstavené potrubí a o jeho odstavení neprodleně informovat dopravní dispečink Potrubí v klanici na dopravních tratích musí být na obou koncích svázáno.
15. Součástí dopravních řádů musí být uvedení způsobu naložení a zajištění dlouhého materiálu (zejména potrubí, stojek mechanických a SHZ, TH výztuže) na dopravním prostředku na koleji – zejména použití dřevěné podkládky, zajištění obou konců břemene (např. drátem, řetězem, aj.), zajištění tohoto břemene k eliminaci posunu na samotném dopravním prostředku (drátem, řetězem, aj.).
16. Vyklizený materiál musí být k další identifikaci označen vyplněnými červenými štítky, s uvedením úseku, který materiál naložil a datum, směna.

Na dopravní cestě 100% platí něco, co není v předpisech:

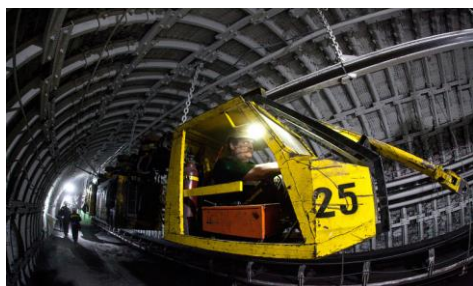
„Bud' ohleduplný a předvídej“

Pokud jsi obsluha lokomotivy (či jiného stroje):

- Můžu pohybem vozidla (stroje) někoho ohrozit?
- Ví o mě zaměstnanci v okolí ?
- Dal jsem zvukový signál před zahájením pohybu vozidla - stroje?
- Vyklidil průvodčí ohrožený prostor na dopravní cestě?
- Zkontroloval jsem technický stav vozidla a provedl zápis do provozní knihy?
- Byl jsem prokazatelně určen k obsluze LZH?

Pokud pracuji na dopravní cestě.

- Ví o mě dopraváři nebo jiní zaměstnanci v oblasti?
- Můžu být na dopravní cestě zachycen / zasažen?
- Zajistil jsem svou bezpečnost ?
- Mám označené pracoviště ?

Připomínáme další smrtelná rizika při dopravě:

- **Ovládání lokomotivy mimo kabinu**
- **Seřazování vozů na vedlejší koleji**
- **Přejezdy přes hrázové a regulační objekty**
- **Vystrčení části těla mimo kabinu**
- **Doprava dlouhého břemene před lokomotivou**
- **Vyskakování z lokomotivy a vozů za jízdy**
- **Nepoužívání zvukových signálů a návěstí**
- **Ujetí nezajištěné soupravy v úklonném díle**

Stonava 15. 1. 2024

Zpracoval útvar BOZP